

Nieuwe collegereeks

Mijn woede is wet

Dit najaar organiseert ProDemos een collegereeks over de boze burger. In de collegereeks 'Mijn woede is wet' kijken we in vier avonden naar protestbewegingen in Nederland uit de vorige eeuw en verzet van nu. Wat bereik je, politiek gezien, met woede? Levert het iets op? Hoe ging en gaat de overheid om met woede? Waar ligt de grens van het toelaatbare? En welke mogelijkheden hebben bestuurders om woede voor te zijn, of juist te kanaliseren?

Sarah de Lange

De collegereeks is geïnspireerd door de essaybundel *#WOEST. De kracht van verontwaardiging*, die de Raad voor het Openbaar Bestuur eerder dit jaar publiceerde. Professor Sarah de Lange was een van de samenstellers van de bundel en neemt twee colleges in de reeks voor haar rekening. Hieronder vind je alvast een voorproefje.

Wat is het grootste misverstand over de boze burger?

Het grootste misverstand is dat boze burgers zich hebben afgekeerd van de

politiek. Dat is niet zo. De boze burger is weliswaar heel boos op de politiek en op politici, maar woede is in essentie een constructieve emotie. Deze burgers zijn boos, omdat ze zich zorgen maken over de samenleving. Ze hebben idealen en geloven dat de samenleving moet veranderen. Het bestuur kan die zorgen gebruiken om deze burgers te betrekken bij besluitvorming. Want deze burgers zijn nog te bereiken. Burgers die het vertrouwen echt hebben verloren, die keren zich af en zie je niet meer.

Foto: Ton Toemen / HH

Je moet het **contact opbouwen** in goede tijden, niet als de zorgen van burgers zich zo ver hebben opgebouwd dat de uiting ervan grensoverschrijdend wordt.

colleges uit de reeks gaat specifiek over dit thema. Daarvoor nodigen we ook sprekers uit met veel praktijkervaring in het opbouwen van zo'n band.

Is onze reactie op boosheid en verzet van burgers nu anders dan in het verleden?

De manier waarop we naar protest kijken en of we dat als iets positiefs of iets negatiefs zien, is heel erg veranderd in de loop van de geschiedenis. Historica Maartje Janse laat in haar essay bijvoorbeeld zien dat burgers in de 19e eeuw wisten dat een protest dat de 'respectvolle omgang' overschreed een boemerangeffect zou hebben. Hun bezwaren zouden met zo'n protest zeker niet serieus zouden worden genomen.

Tegenwoordig zien we dat juist manieren van protest die binnen een democratie ongepast en grensoverschrijdend zijn de boze burger veel opleveren. Kijk bijvoorbeeld naar de protesten rondom de Oostvaardersplassen eerder dit jaar. (De provincie voerde daar een ecologisch verantwoord natuurbeleid en voerde grote grazers niet bij in de winter, maar ging overstag nadat tegen-

standers vernielingen aanbrachten en boswachters bedreigden. – red.) Bedreigingen en vernielingen passen niet in een democratie, maar de protestanten hebben wel resultaat behaald. Met dat soort uitkomsten geef je als democratie geen goed signaal af.

Voor wie is deze collegereeks?

Net als de bundel is de collegereeks voor iedereen die met boze burgers te maken krijgt of er meer over wil weten. We zouden het leuk vinden om mensen in de zaal te hebben die werkzaam zijn in of interesse hebben in de lokale politiek. Maar de thema's vertalen zich ook naar het onderwijs. Meer weten over hoe je een band opbouwt en een dialoog aangaat met mensen die een andere mening hebben en verontwaardigd zijn, kan ook heel nuttig zijn voor docenten.

Is de boze burger dan eigenlijk een kans?

Ja, zeker voor het lokale bestuur, want op lokaal niveau is het contact met burgers het meest direct. Daar zijn ook veel meer kansen om goed contact op te bouwen met burgers. Maar op het moment dat de vlam in de pan slaat, zoals bijvoorbeeld in Geldermalsen of Steenberghe een paar jaar terug, dan ben je te laat. Je moet het contact opbouwen in goede tijden, niet als de zorgen van burgers zich zo ver hebben opgebouwd dat de uiting ervan grensoverschrijdend wordt. Een van de

De collegereeks 'Mijn woede is wet' vindt vanaf oktober plaats bij ProDemos. Kijk voor meer informatie op prodemos.nl/woede